

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.2.6.2015.MK

**Pan
Rafał Lejmel
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Przerośli**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r, poz. 525), w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 31 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859 tekst jednolity) w dniach 8-9.06.2015 r. zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w składzie:

- 1) Marek Kiryluk –starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu kontrolnego,
- 2) Joanna Żukowska – starszy inspektor wojewódzki

- na podstawie upoważnienia nr 1/2015 znak:PS.I.431.2.6.2015.MK z dnia 22.05.2015 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, przeprowadził kontrolę w trybie zwykłym, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przerośli, ul. Rynek 2, 16-427 Przerośl, zwanym dalej GOPS, Ośrodkiem, w zakresie prawidłowości działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli GOPS, pod poz. 2.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Prawidłowość działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zwanej dalej ustawą, GOPS realizuje na podstawie § 10 ust.1 pkt 4 Statutu z dnia 23 listopada 2012 r. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przerośli (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2012 r., poz. 3897 z późn. zm.).

Wójt Gminy Przerośl upoważnił:

- kierownika GOPS, p. Rafała Lejmela m. in. do wydawania decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz do odbierania oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych (zarządzenie nr 8/11 z dnia

18.05.2011 r. Wójta Gminy Przerośl). Kierownik GOPS w kontrolowanym okresie wydał decyzję w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych bez stosownego upoważnienia. Od 8 maja 2015 r. zarządzeniem nr 24/2015 Wójt Gminy Przerośl upoważnił kierownika do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust.1 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

- starszego inspektora GOPS (na wniosek kierownika GOPS), zatrudnionego na stanowisku do spraw świadczeń rodzinnych (zarządzenie 27/2015 z dnia 8 czerwca 2015 r.) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust.1 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania od niego oświadczenia majątkowego. Pracownik w kontrolowanym okresie podejmował działania bez stosownego upoważnienia.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał starszy inspektor ds. świadczeń rodzinnych GOPS realizujący zadania w kontrolowanym okresie.

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń:

W ewidencji GOPS na dzień 08.06.2015 r. podejmowano działania w stosunku do 19 dłużników alimentacyjnych, w tym: 8 dłużników zamieszkiwało na terenie gminy Przerośl, 11 na terenie innych gmin.

W kontrolowanym okresie, pod względem legalności i rzetelności porównano zgodność działań podejmowanych przez GOPS z przepisami wynikającymi z ustawy, wobec 13 akt dłużników alimentacyjnych z zachowaniem jednakowego odstępu (co drugie akta), wybranych z list dłużników, udostępnionych przez pracownika GOPS.

W wyniku powyższych czynności stwierdzono, że GOPS podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

a) jako organ właściwy dłużnika, zwanym w dalszej części jako OWD (skontrolowano akta 5 dłużników), tj.:

- przeprowadzał wywiad alimentacyjny z dłużnikiem w celu ustalenia jego sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej, a także stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odebrał od dłużnika alimentacyjnego oświadczenie majątkowe, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy,
- przekazywał informacje do komornika oraz organu właściwego wierzyciela z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych (w tym wszelkie posiadane informacje, istotne dla skuteczności egzekucji),
- informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- wszczynał postępowanie, a następnie wydawał decyzję o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w przypadku dłużnika, który przez okres ostatnich 6 miesięcy nie wywiązywał się w każdym miesiącu z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50 % kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
- po uprawomocnieniu się decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych składał wniosek do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.) – nie kierowano wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika, ponieważ dłużnik miał zatrzymany dokument prawa jazdy,

– przekazywał wierzycielowi oraz komornikowi sądowemu informacje o podjętych działaniach (pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz odebranego oświadczenia majątkowego),
b) jako organ właściwy wierzyciela, zwanym w dalszej części jako OWW skontrolowano akta 8 dłużników tj.:

- przekazywał dłużnikom informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,
- zgłaszał do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. Podstawą zgłoszeń była umowa o współpracy pomiędzy Wójtem Gminy Przerośl a Krajowym Rejestrem Długów InfoMonitorem Biurem Informacji Gospodarczej S.A z dnia 16.01.2009 r.,
- informował OWD (we wniosku o podjęcie działań) o zobowiązaniach wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy; jednak Ośrodek powinien poinformować o tym, iż dłużnik został wpisany do biura informacji gospodarczej, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- informował dłużnika (w formie oświadczenia), o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika, wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- kierował wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- wszczynał postępowanie oraz wydawał decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- kierował do dłużników upomnienia,
- wystawiał tytuły wykonawcze.

W 3 na 5 przypadków Ośrodek nie informował komornika oraz organu właściwego wierzyciela o działaniu oraz efekcie podjętych działań (pismo do właściwego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz odpowiedzi z pup) - arkusz ustaleń z kontroli nr 2, 3 i 9.

Pod względem rzetelności, na podstawie 13 skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że działania wobec dłużników były podejmowane przez GOPS we właściwej formie wymaganych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz.267 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656), za wyjątkiem:

- przekroczenia terminu w 8 (wszystkich) skontrolowanych decyzjach w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego – arkusze ustaleń z kontroli nr 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12,13,
- nie określenia terminu do spłaty należności, w 8 (wszystkich) decyzjach w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego, należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - arkusze ustaleń z kontroli nr 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12,13,
- przekroczenia terminu do wydania tytułu wykonawczego (w 5 przypadkach) - arkusze ustaleń z kontroli nr 5, 6, 7, 12 i 13,
- przekroczenia terminu do skierowania wniosku do OWD o podjęcie działań – arkusz ustaleń z kontroli nr 6.

Powyższe czynności podejmowane z opóźnieniem miały wpływ na prawidłową realizację obowiązków wynikających z ustawy.

Ośrodek działający jako OWD lub OWW, w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał (zgodnie z art. 7 ust 1 ustawy) z uprawnień dot. wytoczenia powództw wobec innych osób

zobowiązanych do alimentacji. Powodem tego, zgodnie z oświadczeniem starszego inspektora Ośrodka z dnia 09.06.2015 r., było nie wskazywanie przez wierzycieli takich osób, jak również niskie dochody tych osób.

Dłużnicy nie zwracali się do OWW z wnioskami o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń w trybie art.30 ust. 2 ustawy. GOPS, występując jako OWD, w związku z powyższym nie umarzał należności dłużnikom (art.30 ust.1 ustawy).

Ośrodek uznał również, że nie wystąpiła konieczność informowania sądu o beczynności lub wszelkich przejawach opieszałości komornika sądowego, prowadzącego postępowanie egzekucyjne, przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Ośrodek podejmował wszystkie działania wynikające z ustawy, jednak nie skutkowało to wzrostem ściągальności należności od dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej.

Wykaz skontrolowanych spraw oraz wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości opisano w arkuszach ustaleń z kontroli nr 1- 13.

Z uwagi na niewielką ilość nieprawidłowości, stwierdzonych w pojedynczych przypadkach, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przyczyną stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Skutkiem stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości było:

- podejmowanie działań w stosunku do dłużników z opóźnieniem,
- nieterminowe przeprowadzanie postępowania egzekucyjnego,
- niewywiązywanie się z obowiązków wynikających z ustawy.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości są: pracownik GOPS realizujący zadania wynikające z ustawy, zatrudniony w Ośrodku na stanowisku starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych oraz Kierownik Ośrodka w zakresie wydawania decyzji oraz nadzoru nad wykonywaniem zadań.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego znak:PS.I.431.2.6.2015.MK z dnia 26.06.2015 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. Podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym:
 - 1) informowanie organu właściwego dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, po dokonaniu wpisu dłużnika do biura informacji gospodarczej,
 - 2) informowanie komornika oraz organu właściwego wierzyciela o wszystkich podjętych przez Ośrodek działaniach w stosunku do dłużnika oraz o efektach podjętych działań (np. o skierowaniu pisma do właściwego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz odpowiedzi z pup).
2. Podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych w terminach i formie wynikających z kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Ministra Finansów

w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, w tym:

- 1) terminowe wydawanie decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 2) terminowe wystawianie tytułów wykonawczych po upływie terminu określonego w upomnieniu,
- 3) terminowe kierowanie wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika,
- 4) określenie terminu do spłaty należności w decyzjach w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach i wskazanie terminu w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Sławomir Renkiewicz – Wójt Gminy Przerośl
2. a/a